

Referat fra møte i Den nordiske samarbeidskomitéen for journalistutdanninger i Odense

Fredag 16. september 2011

Tilstede: Anette Forsberg (Linnéuniversitetet), Anne Fogt (Høgskolen i Oslo og Akershus), Bjørg Halvorsen (Høgskolen i Oslo og Akershus), Carin Mannberg-Zackari (Stockholms universitet), Else-Beth Roalsø (Universitetet i Stavanger), Fritz Leo Breivik (Universitetet i Nordland), Heikki Hellman (Tammerfors universitet), Henrik Wilhelm Jørgensen (Danmarks journalisthøjskole), Henrika Zilliakus-Tikkanen (Helsingfors universitet), Jan Ytrehorn (Høgskolen i Volda), Jan Örneus (Södertörns högskola), Jo Bech-Karlsen (Handelshøyskolen BI), Jonas Nygaard Blom (Syddansk universitet), Jørgen Poulsen (Roskilde universitet), Karin Stigbrand (Södertörns högskola), Liv Iren Hognestad (Mediehøgskolen Gimlekollen), Naja Paulsen (Grønlands universitet), Roger Jacobsson (Umeå universitet), UllaStina Ewenfeldt (Göteborgs universitet)

Neste møte: møte + seminar 8-12 mars 2012 i Nuuk

1. Jonas Nygaard Blom og Anne Fogt ønsket velkommen.
2. Innkallingen til møtet ble godkjent
3. Referatet fra forrige møte ble godkjent
4. På forrige møte ble det bestemt at Samarbeidskomiteen skulle melde seg inn i World Journalism Education Council <http://wjec.ou.edu/> WJEC består av regionale eller nasjonale sammenslutninger. Medlemsmøte ble holdt under IAMCR-konferansen i Istanbul i juli. Elisabeth Eide fra Høgskolen i Oslo og Akershus representerte Samarbeidskomiteen under møtet. Under avstemningen over stedet for verdenskonferansen i 2013 steppet Charlotte Wien fra Syddansk universitet inn som stedfortreder. Brussel ble valgt som konferansested. <http://wjec.ou.edu/congress.php>
5. Heikki Hellman fra Tammerfors universitet fortalte litt om organiseringen av studiene i Tammerfors og la fram det finske forslaget til journalistlærerkonferansen 2012 ved Murikka instituttet utenfor Tammerfors. Stedet er eid av metallarbeidernes fagforening og er plassert på en odde ved innsjøen Näsijärvi. Forslaget til konferansens innhold ble diskutert.

Det ble foreslått at det overgripende tema for konferansen er; Den politiske eliten vs folket – hvilken side står journalistene på? Det ble i denne forbindelse foreslått å bruke maktutredninger og forskning på journalistenes rolle som grunnlag for problemstillingene under konferansen. Plenumssamlinger blir viet aktuell forskning og arbeidsgrupper blir viet betydningen dette har for utdanningen.

Med utgangspunkt i finnenes forslag kom man frem til en rekke mulige temaer for arbeidsgrupper, og det ble også foreslått at et mangfoldsperspektiv inkluderes i alle temaene:

- Internasjonal utveksling

- Erfaringer med masterprogrammer
- Forhandlinger med EU (doble grader /fellesgrader)
- Onlinejournalistikk og betydningen for journalistutdanningene – etiske problemstillinger i onlinejournalistikken
- Mobil journalistikk
- Immigranter og flyktninger
- Hatefulle ytringer
- Journalistikk i katastrofer og kriser
- Hvem setter agendaen – kildene eller journalistene?
- Åpent tema

Det ble diskutert litt rundt form og innhold. Det ble understreket at det er viktig at dette er lærere som treffes for erfaringsdeling og de må få tilstrekkelig tid til dette. Det ble i denne sammenheng foreslått færre og lengre arbeidsgruppesesjoner og også foreslått at man setter av tid eksplisitt dedikert til uformelle møter utenom programmet. Det ble også foreslått å sette formkrav til arbeidsgruppene for å sikre kvaliteten. Henrika oppfordret å si fra til Heikki om noen har sittet i grupper som bør fortsette.

Det ble også foreslått å ha en postersession en dag, f.eks. i to timer. Der kan deltakere presentere prosjekter de holder på med, og få respons, eller presentere problemstillinger som kanskje kan utvikle seg videre til prosjekter. Er et prosjekt knyttet til undervisning og omfatter minst tre institusjoner i tre forskjellige nordiske land, kan man søke Nordisk råd om Nordplusstøtte til å dekke inntil 50% av utgiftene (lønn støttes ikke, men lønna kan inngå som våre 50%). En annen fordel med å legge frem posters kan være at det kan være enklere for noen lærere å få dra på konferansen om de legger frem noe eget.

Forslag til postere, og andre innspill til konferansen, kan sendes på e-post til Heikki Hellmann heikki.hellman@uta.fi med kopi til Henrika Zilliacus-Tikkanen "henrika.zilliacus@helsinki.fi" og Raimo Salokangas Raimo.Salokangas@juu.fi

Finnene sender oss et mer detaljert forslag til konferansen før neste møte i Samarbeidskomiteen og studielederne involverer sin egen stab i løpet av mars.

Når det gjaldt tidspunktet for konferansen, ble det diskusjon om dette fordi 23 – 25 august er helt i starten av det norske semesteret. Det viste seg imidlertid at et senere tidspunkt vil kollidere med oppstart i andre land og at en tidligere start vil være vanskelig for finnene som skal arrangere konferansen. Tidspunktet ble derfor fastholdt til det opprinnelige forslaget 23 -25 august.

6. Finnene har lagt til grunn en finansiering av konferansen basert på ca. 80 deltakere som betaler 120€ hver i påmeldingsavgift, 17.000€ fra medlemsavgiften i Samarbeidskomiteen og 4.000€ fra sponsorer. Hvis deltakerantallet blir 100, trenger man 19.000€ fra medlemsavgiften i Samarbeidskomiteen.

Det ble litt diskusjon rundt forholdet mellom medlemsavgift og påmeldingsavgift på 120€. Det ble imidlertid anført at medlemsavgiften er innarbeidet og at man heller får redusere antall fysiske møter i Samarbeidskomiteen for å spare utgifter slik at det f.eks. blir ett videokonferansemøte i året. Til slutt ble følgende vedtak fattet:

Samarbeidskomiteen opprettholder størrelsen på medlemsavgiften. Konferansen fakturerer for påmeldingsavgift på 120€ pr deltaker. Denne kan ikke refunderes, men kan overføres til andre deltakere. Alle deltakere får, hvis de ønsker det, enkeltram uten tillegg i påmeldingsavgiften.

7. En gruppe bestående av Jo Bech-Karlsen, Anette Forsberg og Henrika Zilliakus-Tikkanen har tatt for seg Samarbeidskomiteens vedtekter for hvem som kan være medlemmer og sett på om disse bør endres i lys av dagens utdanningslandskap. Gruppen har ingen forslag til endringer, men la frem en gjennomgang av tidligere beslutninger og prinsipper og mener denne kan være til nytte som bakgrunn, særlig for nye medlemmer av Samarbeidskomiteen. Utredningen legges som vedlegg til dette referatet.
8. Nytt fra utdanningene:
 - **Tammerfors** – Etter nyorganiseringen av finsk høyere utdanning i 2010 ble 4 tidligere institutter og 2 forskningssentra slått sammen til School of Communication, Media and Theatre. Teatervitenskap holdt til i Det humanistiske fakultet, mens kommunikasjon og journalistikk holdt til i Det samfunnsvitenskapelige fakultet. Heikki Hellmann har bakgrunn fra kulturjournalistikk og har derfor kjennskap til begge miljøer fra tidligere. 36 % av inntektene kommer nå fra eksterne kilder. Det meste går til forskning.
 - **Odense** – Peter Bro har tatt initiativ til J-labs (journalistikklaboratorier) i samarbeid med bransjen. Webmagasinet <http://ahaheder.dk/> er svært populært. Man vurderer å endre grunnstrukturen på studiet. Et prosjekt om den politiske diskusjonen har fått 2,5 mill. i støtte.
 - **Nuuk** – flyttet sammen med universitetet for to år siden. Liten utdanning med to hele stillinger i tillegg til Naja. Vil gjerne oppgradere seg, men dette er vanskelig når man er få og ikke har avsatt midler til formålet. Stort behov for etterutdanning i bransjen. Vanskelig situasjon med oppsigelser og fjernet mediestøtte.
 - **Volda** – Johan Roppen ansatt som professor. Søker akkreditering for master i dokumentarfilm og journalistikk og håper å kunne starte opp høsten 2012. Studentene holdt folkemøter med seg selv som programledere i forbindelse med lokalvalgene i Norge i september.
 - **Södertörn** – Får ny professor i journalistikk. Krav om innsparinger og å redusere antall studenter fra 100 til 70 pr semester. Håper dette fører til kvalitetsfokus. Økningen i antall har skjedd veldig raskt.
 - **BI** – journalistutdanningen er lagt ned og det blir ikke nye opptak. BI er en handelshøyskole og journalistikk regnes ikke lenger som satsingsområde fordi det ikke er innenfor kjerneområdet. BI blir med i Samarbeidskomiteen i to år til inntil nåværende kull er uteksaminert.
 - **Helsingfors** – får ny professor. Forteller at kravet til finske studenters studieprogresjon nå blir skjerpet. Det understrekes at ett års studier er normert til 60 ECTS. Fullfører de ikke minst 45 ECTS i året, kreves det at de betaler tilbake studiestøtten.
 - **Jyväskylä** – har til nå hatt felles opptaksprøve til journalistikkstudiet med Tammerfors. Det er det nå slutt på.
 - **Göteborg** – Opptatt med evalueringen av de svenske utdanningene. Har et stort prosjekt med kriseforskning i europeisk

perspektiv. Prefekten har ikke dr.grad og det begynner å bli et tema i Sverige.

- **Gimlekollen** – Liv Iren er nå formelt blitt faglig leder for utdanningen. Staben er blitt mer stabil og det er god søkning til studiene. 17-19. oktober 2012 arrangerer de den norske mediekonferansen sammen med Universitetet i Agder. Planlagt fusjon med Lærerakademiet i Bergen og Høgskolen i Staffeldtsgate i Oslo. De utvikler stadig nye emner og vil gjerne ha innspill fra andre medlemmer i Samarbeidskomiteen.
- **Kalmar** – Fusjonen i Linnéuniversitetet fortsetter med stadig revidering av organisasjonen. Studentantallet senkes også i Kalmar i likhet med i Södertörn. Journalistikkprofessor rekrutteres nå.
- **Stockholm** – Alle institusjoner skal omsette for minst 100 millioner og det forutsetter sammenslåing med andre utdanninger. De utlyser nå 50 % stillinger for undervisere fra yrkesfeltet.
- **Umeå** – har til nå vært en toårig journalistutdanning på toppen av et humanistisk eller samfunnsvitenskapelig førsteår. Dette kan så bygges videre med en ettårig magister eller toårig master på toppen. Nest år slås de sammen med medieutdanningen til en treårig utdanning med felles førsteår. Studentene kommer da direkte fra videregående utdanning og det blir sannsynligvis flere søkere.
- **Roskilde** – Jenny Møller Hartley har skrevet PhD om arbeidsvilkårene for web-journalister. Vurderer å ha ett semester mer med journalistikk på bachelornivå i sin journalistutdanning.
- **Bodø** – Nytt professorat nå. Masterutdanning planlegges fra neste høst. Samarbeider nå med historiemiljøet om et bokprosjekt om lokal pressehistorie. Et utvalg har foreslått et felles første semester for hele fakultetet examen philosophicum 10 sp + examen facultatum 10 sp + samfunnsvitenskapelig analyse 10 sp. Det akademiske forløp i profesjonsutdanningene vurderes, hva kommer først og sist? Vurderer forskjellige muligheter.
- **Stavanger** – status quo. Jobber nå for såkalt «robust» samfunnsvitenskapelig master med spesialisering. Masteroppgaven er på 60 sp.
- **Oslo** – Ny sammenslått høgskole – Høgskolen i Oslo og Akershus. Journalistutdanningen på Fakultet for samfunnsfag, Institutt for journalistikk og mediefag. 2013 arrangeres den nordiske medieforskerkonferansen i Oslo i august. Det har vært en tøff semesterstart etter terroren i Oslo og på Utøya der flere journaliststudenter ble direkte involvert som sommervikarer. Eget opplegg og internseminar i forbindelse med dette. Vil nok få innvirkning på studieplanene. Foreløpig lite støy i forbindelse med fusjonen, men innfører ny økonomimodell fra 1. januar.

9. Neste møte i Samarbeidskomiteen blir i Nuuk 8-12 mars 2012. De feirer da 30-årsjubileum, og det vil være en anledning til samtidig å ha et seminar/ en workshop knyttet til utfordringer for journalistikken i små samfunn. Naja lager et forslag til seminar.

10. Eventuelt. Liv Iren foreslo å opprette et uformelt diskusjonsforum der man kan spørre hverandre om aktuelle saker og dele erfaringer. Hun har opprettet en lukket gruppe på Facebook for Samarbeidskomiteens medlemmer og venter på venneforespørsel liv.iren.hognestad@mediehogskolen.no

Björg gjorde oppmerksom på at det fremdeles er godt med mobilitetsmidler å søke, både for lærere og for studenter. Lærerne skal være oppmerksom på at det kun er midler til undervisning eller felles fagutvikling, ikke til konferanser o.l.

Oslo 27. september 2011

Björg Halvorsen